

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din.

Oglaš: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštne proste.

Vihar v narodni skupščini.

V soboto, 27. pr. m. je imela skupščina najviharnejšo sejo, kar jih pomnijo poslanci in časnikarji. Povod pa je seveda dala hudobna opozicija, ki noče, meni nič tebi nič igrati vloge kratkih ovčic na liubo vladni večini. Kljub temu, da zahteva poslovnik od vsakega poslanca trajno navzočnost od otvoritve skupščine, pa do razpusta ali odgoditve, ima mnogo poslancev prijetno navado, priti semtertja pogledat v Belgrad in pobrat dnevniče, sicer pa živeti doma ali pa kjerkoli, kjer je manj sitnosti kakor v skupščini in njenih odborih. Posledica je ta, da se morajo nekateri poslanci ubijati po vseh možgih odborih, medtem ko se drugi lepo izprehajajo, da raditega pogostoma ta ali oni odbor ne more delati, ker ne more posamezen poslanec biti na treh krajih obenem, in da je tudi skupščina pogostoma komaj za silo sklepčna.

Razume se, da ima v prvi vrsti vladna večina dolžnost dajati vladi potrebni kvorum. Ker se pa to navadno ne godi, je opozicija v soboto sklenila pokazati, kako zanemarija vladne stranke svojo dolžnost s tem, da njih člani niti se ne obiskujejo v zadostnem številu. Pred prehodom na dnevni red, na katerem je bil zakon o ministrski odgovornosti, torej gotovo dovolj važen predmet, je sodrug Etbin Kristan postal sledečo izjavo:

»V tej zbornici je prišlo v navado, da velik del poslancev ne smatra za potrebno opravljati svojo dolžnost, ampak mnogi računajo s tem, da se bodo že drugi našli, ki podajo potrebni kvorum, oni pa da lahko gredo po svojih potih. (Odobranje.) Zgodilo se je že večkrat, da

so mogli biti zakoni, in sicer včasih zelo važni zakoni sprejeti le na ta način, da je ne vladna večina, ampak opozicija pomagala zbornici do predpisanega kvoruma. Gospodje, opozicija ne misli, da ima v tej zbornici kak posebni privilegij, vendar pa misli, da je za delo v tej skupščini v prvi vrsti odgovorna vladna večina in da je predvsem njena dolžnost dajati skupščini kvorum, ki je potreben, da se more delo redno opravljati. Ker se to redno ne godi, ampak so slučaji, v katerih se že skoraj vnaprej lahko dožene, da vladne skupine ne bodo dale tega kvoruma, je opozicija sklenila podpreti skupščino in njeno delo s tem, da poda vladnim skupinam priliko, da same izvrše to dolžnost. (Ploskanje.) Če je tukaj kvorum od strani vladnih strank, tedaj je dobro. Mi bomo tedaj ta kvorum povečali. Če pa tega kvoruma od vladne večine ni, hočemo, da bodi ta večina sama odgovorna za to, da se delo ne opravlja redno. To je razlog, da začasno zapuščamo to sejo, da se more konstatirati, ali so ti, ki so v prvi vrsti dolžni storiti to, dali kvorum ali ne. (Ploskanje pri vsej opoziciji.)«

Nato so vse opozicionalne skupine zapustile dvorano, odštevši nekoliko članov, ki so ostali v dvorani zaradi kontrole. Vladne stranke so bile presenečene in nekateri njih člani so začeli hrupno protestirati, kar pa opozicije seveda ni zmedlo.

Za besedo se je oglašil Stojan Protić o zakonu o ministrski odgovornosti, ki je bil na dnevnem redu. Pokazalo se je, da burne seje vendar ne gredo vselej

na račun opozicije, zakaj tudi sedaj, ko so bili gospodje povsem med sabo, je bilo toliko prepira in kreganja, kakor da sta bila vsaj Barić in Šimrak v zbornici. Ko se je potem prešlo na glasovanje, se je izkazalo, da v zbornici res ni bilo kvoruma, zakaj kljub temu, da so vladne stranke iskale svoje člane med Protićevim govorom po vseh kotih, je bilo oddanih le 128 glasov.

Po glasovanju se je opozicija vrnila v zbornico in nekateri temperamentni gospodje iz večine so takoj dvignili hrup. Ali ko je predsednik konstatiral, da ni kvoruma, se je oglašil k besedi minister Trifković za povsem nepotreben napad na opozicijo. Razumljivo, da je to razgled opozicionalne poslance, ki niso bili razpoloženi, da bi poslušali lekcije z ministrske klopi. Opozicionalcem so ugovarjali vladinovci in iz vsega se je razvil vihar, da človek ni slišal svoje besede. Takoj za ministrom se je oglašil za besedo sodrug Kristan po poslovniku in je k huronskim krikom, razbijanjem vladinovcev na klopih in razburjenim klicem ministrov dejal:

»Gospodje poslanci! Gospod minister je apostrofiral opozicijo, kakor da je storila tukaj kak greh. Ko je že bilo ugotovljeno, da ni kvoruma, je gospod minister napadel opozicijo, češ, da je izvršila napad na skupščino. Gospod minister bi bil storil mnogo bolj, če bi bil adresiral tiste člane svoje večine, ki sploh nimajo navade prihajati sem in ki ne dajejo njegovi vladi potrebnega kvoruma za delo. (Burno odobravanje na desnici in levici. Hrup v centru.)

Gospodje, po vsem svetu je tako, da imajo vladne stranke dolžnost držati svo-

R. Rolland o komunizmu.

V februarški številki newyorškega tednika »The Nation« se znani francoski komunistični pisatelj Henri Barbusse v dolgem članku obrača proti drugemu slavnemu pisatelju in filozofu Romanu Rollandu, očitajoč mu, da se zadovoljuje z oklici na ljudsko vest, kar je samo po sebi pač neplodno počenje, če si ne stvorimo komunističnega družabnega reda po načinu Barbusseove »Geometrije socialne revolucije«, ki ne očituje nobene računske hibe in katero pisatelj zagovarja v »Clarté«.

V isti številki odgovarja Rolland Barbussu s člankom »In tyrannos« (Proti trinogom), v katerem ostro kritizira komunizem in napoveduje njegov konec. Današnji komunizem je Rollandu trinoštvo iutrišnega dne.

»Komunistična doktrina v današnji obliki se mi ne zdi v soglasju s pravim ljudskim napredkom: njena praktična uporaba v Rusiji je zvezana z žalostnimi

in krutimi pobesnelostmi (zločinske nakeane združenih evropskih in ameriških vlad nosijo največjo odgovornost za vse to), vodniki onega novega stvarnega reda so pač prečesto porabili prilike in onečlašali najvišje pravne vrednote: **ljudoljubnost, svobodo** in najdragocenejše med vsem: **pravico**. K temu se še povrnem. Če bi hotel na tem mestu razpravljati o teh rečeh, bi potrošil preveč prostora.

Militarizem in policijski teror nista zame upravičeni sredstva, tudi če se jih poslužuje komunistična diktatura.

Zelo neprijetno mi je, če slišim na ta deistva odgovor, da je raba nasilja le prehodna, kajti verujem, da bi minister narodne obrane in meščanska vlada mela dati isto utemeljitev. V obeh slučajih je to popolnoma krivo. Če bi glična pravica imela kakršensibodi delež verjetnosti, bi moral biti ljudski značaj snažna deska in istočasno stenska tabla, na katero moremo napisati s kredo črto in jo potem takoj zonet zbrisati. Toda živi organizem je tkan iz preveč občutljive snovi, v kateri se poznajo tudi najnežnejši

utisi: nasilje vtisne v njo sledove, ki jih ni mogoče izbrisati.

Preudarite poleg tega še naslednje: v vrstah revolucionarnih vojsk najdemo v vseh zemljah premnogo ljudi, ki so se pred kratko dobo, v vojni, borili še za »pravico in svobodo«. Ostali so takšni kot je. Samo firmo so izpremenili. In io bodo še izpreminjali, kar naših izvajani ne bo nič motilo. Njih duševno stanje ni nič manj spačeno kot kdaj preje. Samo novo oboroževanje nasilja je izpodrinilo staro in upravičuje k strahu pred še nasilnejšo bodočnostjo. Zato sem napisal v svojem romanu in danes zagovarjam svoje besede bolj od kdaj preje.

Cilj, ki ga tako redkoma in tako nepopolno dosegamo, izpremeni samo zunanje stike ljudi; sredstva pa nasprotno ustvarjajo in vodijo ljudski razum, bodisi po zahtevah pravičnosti ali pa nasilja.

Ni res, da namen posvečuje sredstva. Sredstva so sama posebi mnogo važnejša za ljudski napredek kot cilji.

jo vlado, nikakor pa ni to dolžnost opozicije. (V centru kriče in razbijajo po klopih.)

Gospodje, opozicija je tukaj dokazala, da hoče delati, s tem, da je v nešteti slučajih baš ona omogočila kvorum. (Minister Svetozar Pribičević: To je bila njena dolžnost.) Ne, njena dolžnost ni, podpirati nemarnost vladnih strank. (Vrišč in razbijanje v centru.) S časom se je večina privadila temu in se uživala v vero, da mora vedno biti tako. Zato je bilo potrebno enkrat v tej zbor-

nici ugotoviti, da nima pravic v skupščini le večina, ampak da jih ima tudi opozicija, in da nima dolžnosti le opozicija, ampak da jih ima tudi večina. To se je danes storilo in drugega nič, in zato odklanjam napad gospoda ministra kot povsem neumesten in nelojalen. (Viharno odobravanje na strani opozicije. Nemir in protesti v centru.)

Zakon o ministrski odgovornosti pride na prihodnji seji, dne 6. junija na dnevni red.

Štedenje, pogoji ljudskega blagostanja.

G. Kamenarović je govoril v svojem senzacionalnem eksponatu prav lepe besede o štedenju. Redko čujemo tako za celotno družbo res koristne nauke iz ust bankarjev, ki jim izvečine gre po glavi predvsem le »zarada«. V listu smo že dovolj pisali o nestalnosti naše valute in o posledicah te nestalnosti, izmed katerih je ena najžalostnejših pač splošna zapravljivost. Pisali smo tudi o sredstvih, kako ustaliti denarno vrednost. Reči moramo, da prihaja g. Kamenarović do istih sredstev kakor mi; razložek je le ta, da smo mi storili v doslednosti tudi na skrajnejši korak, dočim se g. Kamenarović ustavi pri zlati valuti. Pa pisali smo o tem že izčrpno in nečemo ponavljati. Danes nam potiskajo pero v roko odnošaji med hranilnicami in bankami.

Hranilnice ustanove, ki naj omogočijo in podpirajo štedenje.

Že davno so spoznali umni narodni gospodarji veliki pomen štedenja za ljudstvo. Razvilo se je hranilništvo in države so z vso vlogo podpirale ustanovitve in razvoj hranilnic, ki so si morale nadeti kot cili predvsem varovanje koristi hraniteljev. Preostali dobiček si ne smejo razdeliti posamezniki, temveč se sme uporabiti le v korist zavoda ali pa v splošne koristi. Zato je razumljivo, da so skrbne občine hitele ustanavljati lastne občinske hranilnice, kjer je bil upravljan zaupani denar vlagateljev pod nadzorstvom občine tako, da so imeli koristi od tega naloženega denarja vlagatelji pa tudi občine same, s tem da so uporabljale ta denar za ceno posojila predvsem na pravem v javno korist. Ta poceni posojila so bila tisti dobiček hranilnic in baš ta na nizke obresti dana posojila so omo-

gočila zidavo, nešteti šol, vodovodov, javnih kopališč, melioracij itd. Že takrat so stale hranilnice v zvezi z bankami, a le v toliko, da so nalagale v bankah nekaj tekočega kapitala, da so ga imele ob potrebi takoj na razpolago. Banke kakor tudi hranilnice so delale na temelju precej enakih obrestnih mer in tudi obrestna mera za vloge ni bila nikjer v kričečem nasprotju z obrestno mero posojil. Hranilnice so vršile svojo nalogo v polni meri in vsi moramo priznati n. pr. »Kranjski hranilnici«, da je njeno delo pri obče-koristnih napravah naravnost velikansko. Če je v oni dobi protežirala nemške naprave in predstavljala s tem najvažnejši temelj nemštva pri nas, ne izpremeni to prav nič na stvari. Že takrat so odpadale drobtine tudi na slovensko ljudstvo.

Delavci morajo biti organizirani!

Sto in stokrat smo že rekli in sto in stokrat bomo še rekli, pa ne bo odveč: delavci morajo biti organizirani!

Sto vzgledov in sto vzrokov kriči, da si morajo delavci ne samo zabiti, temveč tudi vžgati te besede v glavo! Poglejmo okrog sebe. Kjer so delavci te ali one stroke dobro organizirani strokovno, nima tako trdega boja s podjetniki. Kovinarji v Sloveniji so dobro organizirani, zato poteka njihova stavka v Celju popolnoma mirno in vzorno: stavkokazov skoro ni in delo absolutno počiva. Močni pruski kapitalist Westen se bo moral ukloniti! Nekoč je bilo drugače: naši delavci so imeli hude boje v preteklosti. Pri teh bojih so spoznali potrebo in moč organizacije in danes so na boljšem.

s prevratom pa so prešle vse te naprave tudi po imenu v ljudsko last.

Izmed občinskih hranilnic se je razvila gotovo najlajše »Mestna hranilnica ljubljanska«. Težak je bil njen razvoj, ker je »Kranjska hranilnica« uživala v ljudstvu brezmejno zaupanje. Vendar po ostritev narodnostnega boja je prisilila Slovence, da so začeli vlagati v slovenske zavode. V zadnjih letih pred vojno je vsled tega »Mestna hranilnica ljubljanska« presenetljivo hitro rastla na vlogah. Rasti je začel tudi rezervni fond, trajni vir dobička, in občina ljubljanska je lahko gledala brezskrbno v bodočnost: ako bo umela tako ogromne kapitalije upravljati v splošno korist svojih občanov, potem bo z lahkoto zmagovala vsa svoja gospodarska in kulturna poslanstva.

Prišla je vojna, doba zastanka vsega resničnega gospodarskega in kulturnega razvoja. Vendar vloge v hranilnici so se večale, zaupanja v denarne zavode vojna ni ubila.

Prišel je prevrat, popustile so verige vezanega gospodarstva in začel je valutni ples. Na žalost moramo reči, da so v tej dobi hranilnice popolnoma odrekle. Novim razmeram se niso znale prilagoditi, in tako vidimo, da so na eni strani prav slabo varovale koristi vlagateljev, na drugi strani pa podpirale banke v njih divji gonji po kupičenju kapitala in po koristih, ki so s tem v zvezi.

O tej žalostni vlogi hranilnic v postvojni dobi pa izpregovorimo prihodnjic.

Enako je tudi v političnem oziru povsod, kjer so delavci dobro organizirani. Teh krajev je sicer še malo v Sloveniji, toda kjerkoli imajo delavci kaj besede v krajevnih občinskih zastopih, imajo več upoštevanja kakor drugod, kjer niso nobene besede. Krajevna zmaga si cer ne pomeni dosti, toda boljše je nekaj kot nič. Stopnica za stopnico je naravni razvoj delavske kontrole in vlade.

Organizacija pa ni samo moč in orožje, temveč tudi šola za delavca. Organizacija ni samo pripomoček k takojšnjemu, začasnemu izboljšanju delavčevih razmer, pač pa mora biti obenem pripravljena za socialni preobrat. Neorganizirana delavska masa je nesposobna za vsak preobrat. Predno bomo delavci orga-

In če je temu tako, ne bo nobena vladna oblika, ki se opira na nasilje, nikdar zmožna ubraniti zatiranja slabotnejšev. Zato se mi zdi nujno zagovarjati **npravne vrednote**, in v revoluciji še bolj kot v mirnih časih. Revolucije so dobe preokretov, v njih je mišljenje mas čez noč izpremenljivo.

S teh razlogov sem tako prepričan, da najudanejši služite komunistični ideji z brezobzirno in odkritosrčno kritiko, ne pa z brezpozornim zagovarjanjem.

En sam mož z vaše strani goji v polnem obsegu tako nepristransko kritiko: Lenin. Toda ta preprosti, ljudstvo obvladujoči mož stoji pod vplivom svojega lastnega doktrinarstva. Dovolil bi si trditi, da vpliva nani njegov lastni položaj. Okoli njega se kretajo tudi skoro sami dogmatiki.

Komunisti, bodite svobodni možje! Delujte za nepretrgano oplenjanje svojega lastnega dela, izprevidite in priznajte svoje lastne hipe in bojujte se zoper lastne napake! Dokler ne ugledam v vas onega strastnega iskanja pravice, čigar posledica je spoštovanje svobodne kriti-

ke, dokler bom videl v vseh slučajih in z vsemi sredstvi povsod samo voljo, pridobiti moč, in konflikte strankinih dobičkahželosti z zahtevami pravičnosti in z neomadeževanim ljudstvom, dokler bo imel končno duh revolucionarnih privržencev edinj nagib v politični dobičkanosti in dokler bodo z gesli »anarhija« in »sentimentaliteta« zavračali svete zahteve pravičnosti, do takrat bom stal ob strani in si ne bom delal iluzij v izidu boja.

Biti osamljen, ne pomeni biti brezdelen. Vsak ima svojo nalogo. V kolikor se upirate (to je hvalevredno početje) nuini nevarnosti, slutim, da začasni krči sveta niso nič več in nič manj, kot začetek bližajoče se krize v ljudskem razvoju, posledica uporne dobe, v kateri bo treba ljudem zdržati še mnogo drugih navalov, razen tistih, ki jih imajo že za seboj. Skušajmo za tiste, ki pridejo za nami, rešiti in zbrati sile **razuma, ljubezni in vere**, da se bomo mogli zoperstaviti viharju, ko bo vaš credo — odpustite mi, če prerokujem njegov konec — dovršil svojo začasno nalogo!

Vaš komunistični credo bo razpadel radi neprenesljivosti bolev, katerih se udeležujete, ali pa radi malomarnosti, ki neodvratno nasleduje vsem izključno političnim zmagam.

Ne preklinjajte me! Občudujem, dragi prijatelji Barbusse, vaš pogum, vašo vztrajnost in vašo viteško udanost. Najini bojni metodi nista navzkriž. Samo dopolnjujeta se. Izšla sta oboje iz iste revolucionarne epohe, bolj rečeno, iz iste težnje za ljudski napredek, iz iste izpolnitve napredka. Oba obračava zlo, žajoči se iutranji zarji, oba skrišava zlo, miti škodljive okove minulosti, ki zapirajo pota ljudskemu napredku. Toda ne želim si priznati v zameno za stare okove novih, ki bi mi bili še neprenesljivejši.

Z vami in z revolucionarji proti trinostu minulosti, z zatiranci iutriniega dne proti trinogom bodočnosti: Schillerjeve besede so moje geslo:

»In tyrannos!«

Preložil P. Karlin.

mizirali novo družbo, moramo naprvo organizirati sami sebe, predno bomo delavci sposobni za vodstvo nove družbe, se moramo še veliko naučiti, predvsem pa naučiti se voditi lastne organizacije. Preobrat ne sme iti iz zmede v zmedo. Sedanja kapitalistična družba ustvarja večinoma zmedo. Delavska organizacija pa bo morala na eni strani vedno ustvariti toliko novega, kolikor bo na drugi strani podržala starega.

Delavska zmaga, prava zmaga, ki nekaj šteje in ostane zmaga, taka je ne, mogoča, dokler niso delavci s kladivom in peresom, pri strojih in plugu organizirani v veliki večini kulturno, strokovno, gospodarsko in politično. Govorimo najprvo o organizaciji in potem šele o podrobnostih končnega cilja! Delavci morajo biti organizirani!

DENAR NIMA VERE.

Denar nima vere. To se pravi, izkoriščanje ne pozna nobene vere. Profitar vzame denar iz rok kristjana ravno tako poželjivo kakor iz rok žida, mohamedanca, budista ali brezverca. In če je profitarstvo v nevarnosti, se hitro združijo dobičkarji katoliške, luteranske, turške, židovske in budistične vere z brezverskimi dobičkarji. Združijo se v imenu svetega profita, ne pa v imenu svete vere. Izkoriščevalci se združujejo v interesus izkoriščanja, vero pa zaklenejo v blaginje. Isti izkoriščevalci pa gledajo in delujejo na to, da se delavci prepirajo zaradi vere. Zato izkoriščevalci radi podpirajo vse cerkve in vsako versko gibanje, pa naj bo še tako neumno, ker hočejo, da je nezavedna ljudska masa razdeljena versko; čim več različnih ver, tem bolje za kapitaliste.

Medtem pa, ko se nezavedni delavci pisano gledajo in kavsaio zaradi verskih razlik, izkoriščajo denarni mogotci vse vernike enako. Profit ne pozna nobene vere. Ako se torej raznoverni in neverni kapitalisti dobro razumejo med seboj, zakaj se ne bi delavci? Ako se lahko kapitalisti vseh ver in brez vsake vere lahko združujejo v te ali oni korporaciji ali v trstu, zakaj se ne bi delavci v svoji organizaciji?

Vera ne ovira kapitalistov pri njihovem izkoriščanju, čeprav je rekel sv. Pavel, da kdor ne dela, naj tudi ne je — zakaj bi torej ovirala delavce pri njihovem boju za odpravo izkoriščanja in strmoglavljenje kapitalističnega sistema?

Ljudje, ki hujšajo delavce proti delavcu zaradi vere in hinavsko pridigajo z jezikom in peresom, da se edino z vero reši socialno vprašanje, so hlapci kapitalizma in hote ali ne hote podpirajo izkoriščanje delavca.

JUGOSLOVANSKE »DELAJSKE TELOVADNE ENOTE«.

Veliki lepaki so nam naznanjali lanskoleto meseca avgusta, da se ima vršiti v dnevih od 26. do 28. prvi javni nastop socialističnih delavskih telovadnih enot v Pragi na Češkoslovaškem.

Velika in sijajna je bila ta manifestacija čeških sodrugov, kateri so pokazali vsem ostalim narodom, kako delati in vzgajati delavstvo ter njegovo mladino, da pridemo končno do cilja, po katerem tako vroče hrepenimo, do končnega osvobojenja izpod jarma kapitalistične družbe.

V kratki dobi dveh let so vzgojili tisoče in tisoče telovadcev, telovadkin in naraščaja, z nepreglednimi vrstami so pokazali in povedali mogotcem zlate njihove Prage, da delajo ter, da živijo neutrudljivo samo za naš edini in sveti cilj, katerega slej ali prej dosežejo, in to je: osvobodjenje.

Tudi letos vidimo velike lepake, ki pa niso enaki lanskim, ker ne oznanjajo istega, pač pa nam povedo, da bo meščansko sokolstvo imelo svoj praznik. Ljubljana si bo odela praznično oblečo, kajti v njej sami se ima vršiti manifestacija jugoslovanskega sokolstva.

In ti, socialistični delavec? Kaj pa s teboj?? Boš li spal, ko drugi delajo neutrudljivo! Ne, tudi ti boš imel svoj praznik, samo če boš hotel razumevati pomen tega praznika. Tudi ti boš imel priliko manifestirati in sicer tako, da te bodo čuli vsi oni, ki te sedaj zasmehujejo. Tudi ti boš moral pokazati, da nisi spal, da si čuval nad svojim idealom, ki ga nosiš v srcu.

Dne 25. junija 1922 se ima vršiti prvi javni nastop socialističnih telovadnih enot v Jugoslaviji. Proletariat na skrajnih severnih mejah, ob vznožju Karavank na Jesenicah, priredi ta dan, telovadni odsek izobraževalne zveze »Svoboda« — Jesenice skupno s Telovadnim in športnim društvom »Sloga« iz Maribora prvo javno telovadbo.

To bo dan, katerega naj si delavstvo vse Jugoslavije zapiše globoko v srce. To je dan, ko stopa nova sila socializma na plan, da pokaže svoje delo in svoj trud.

da pove, da v času najhujše reakcije ne sni, temveč dela neutrudljivo brez hrupa in šuma. Zgodovinski naj bo ta dan in delavstvo iz vseh vrst rdečih batalionov naj stopi tega dne na plan, da manifestira skupno s tistimi, ki so se trudili, delali, da pokažejo nam vsem ostalim, kako treba delati, če hočemo biti močni in veliki kakor sodrugi Čehi.

Sodrugi delavci, sotrpini, glejmo sami, da bo ta dan res zgodovinski; da pokažemo na ta dan, koliko nas je, nadkrijmo prireditve buržaznih strank. Udeležite se kar največ mogoče tega slavlja, ošobito podružnice izobraževalne zveze »Svobode«, katere imajo svoje telovadne odseke in pevske zборе. Počastite tega dne jeseniške in mariborske mlade sodruge, kateri so prvi v socialističnih vrstah v Jugoslaviji pričeli nadaljevati in posnemati delo češkega socializma.

Vse podrobnosti tega slavlja bodo objavljene pozneje na lepakih in časopisu. Sodrugi: Na svidenje dne 25. junija na Jesenicah!

Socialistični pozdrav

Delavec.

POLOŽAJ V GLADOVNIH PROVINCAH V SOVJETSKI RUSIJI.

Iz brzojavke, ki jo je dobila organizacija »Friends of Soviet Russia« od nekega svojega člana, ki je odšel v Rusijo, je razvidno, da je položaj v gladovnih provincah ob Volgi skrajno kritičen. Kriza dosega svoj vrhunec ravno v mesecu juniju.

Po poročilih, katere je prejela ta organizacija, je prizadetih od lakote nad 37 milijonov ljudi; toda ni treba misliti, da vse to prebivalstvo živi na deželi. V gladovnih provincah je veliko tovarn; skoro 25 odstotkov vse industrije je bilo v provincah ob Volgi, ki so prizadete vsled lakote.

V splošnem je pa veliko pomanjkanje živil v vsej Rusiji; primanjkuje nad štiri milijone ton živil. Ko bi bile transportne razmere nekoliko boljše, bi se pomanjkanje živil tako ne občutilo. Ker je pa transportni sistem v Rusiji zelo desorganiziran, ljudstvo v notranjih krajih Rusije veliko bolj občuti pomanjkanje živil, kot pa prebivalstvo v bližini krajev, kateri niso bili prizadeti vsled suše lanske leto.

Iz vseh poročil je razvidno, da je prepričenih stradanju in lakoti na milijone odraslih in otrok, če ne pride pomoč od zunaj. Vsa poročila, ki prihajajo iz Rusije od članov ameriških pomožnih komisij, soglašajo, da je potreba velika.

Nekateri listi, sovražni ruski sovjetski vladi, so hoteli prepričati ljudstvo, da ruska sovjetska vlada ne stori sama nič za bedno ljudstvo v gladovnih provincah ob Volgi in da je prepustila vso prebivalstvo človekoljubnosti inozemcev Dr. Nansen in Haskell, člana ameriške pomožne komisije, pa izjavljata, da je ruska sovjetska vlada storila za stradajoče ljudstvo več, kot sta mislila, da bo. Vlada je rekvirirala vse zaloge živil, ko-

LISTEK.

Pripovedka o obeh ženah in o dvojčkih.

(Ta priprosta pripovedka spada v bogati zaklad narodnih pripovedk in bajk plemena Masai, ki prebiva v Angleški vzhodni Afriki.)

Živel je nekoč mož, ki je imel dve ženi. Prva mu ni porodila nobenega otroka, dočim je druga imela več otrok.

Tedaj pa se je zgodilo da je prva porodila dvojčka, in njeno veselje je bilo veliko, ko je opazila, da sta oba dečka. Druga pa je bila jezna in je mnogo premišljala, kako bi napravila, da bi možovo ljubezen do srečne žene spremenila v sovraštvo. Nekega dne, ko je mati spala, je vzela druga žena dvojčka, jima prerezala prste in namazala spečo mater s krvjo okolo ustnic. Dvojčka pa je zaprla v sodček, ki ga je vrgla v reko. Tedaj je sklicala prebivalce naselbine skupaj in

obtožila mater, da je svoje potomce usmrtila in požrla. Prebivalci so verjeli, ker so videli okolo materinih ustnic kri in niso mogli otrok nikjer najti. Nje mož ni vedel najprej, kaj naj stori z zločinko, no, po kratkem prevdanku je odločil, naj za kazen do svoje smrti goni na pašo osle in naj jih čuva.

Sodček v katerem sta bila zaprta dečka, je med tem struja zanesla v drugo deželo. Tam sta sedela izven naselbine ob reki dva stara moža in sta opazila, da plava nekaj po reki. Prvi, ki je stvar opazil, je zahteval to stvar za sebe, dočim je drugi hotel imeti vsebino sodčka — pa naj bo karkoli — za sebe. Nato sta oba možakarja povlekla sodček na kopno, in ko sta ga odprla, sta dvojčka jokalno in vpila da je bilo jo. Starček, ki je bil vsebino sodčka pozelel za sebe, je vzel otroka v svojo kočjo, ju oblekel in vzgojil, kakor da sta njegova sina.

Dečka sta zrastle in sta postala vojaka. Njihovi drugovi so jima dali priimek »sinovi sodčka«, in ker nista vede-

la, kaj naj to pomeni, sta vprašala starčka in njegovo ženo, zakaj so jima dali otroci ta priimek. Ko sta zvedela, da jih je stari mož našel v sodčku sta se odločila, da obiščeta svojo domovino. Ker pa nista hotela dospeti tja praznih rok, sta mislila, da bi bilo bolje, če bi naplenila prej nekoliko živine. Kmalu nato sta se podala na boj; imela sta srečo in sta si takoj priborila večjo čredo živine.

Ko sta šla skozi neki gozd, sta dospela slučajno v neko tujo deželo; kmalu sta opazila, da je naseljena. Nista dolgo hodila pa sta srečala žensko, ki je izven naselbine pasla osle. Da je ženska pasla osle, ju je tako zelo iznenadilo, da sta nagovorila žensko: »Kako je vendar mogoče, da moraš ti čuvati osle? Saj je to vendar delo za otroke!«

Ženska je odgovorila: »Zelo grenko je pripovedovati, kako sem prišla do tega dela.« Povedala ima je žalostno zgodovino svojega življenja. Ko sta orjaka vse to slišala, sta rekla: »Tvoja otroka sva! Glej, tukaj na prsih zarez.« Povedala

hkor je le mogla in jih poslala v gladovne province. Vsa transportna sredstva je dala na razpolago pomožnim komisijam.

In tudi ruski delavci so sami pomagali po svojih najboljših močeh. Ustanovili so se posebni pokrajinski odbori, da je pomožna akcija uspešnejša. Člani delavskih strokovnih unijs prispevajo mesečno pet odstotkov svojega zaslužka v pomoč stradalajočim. Kmetje v provincah, ki niso bili prizadeti vsled suše, prispevajo mesečno po tri funte koruze, funt kaše in tri funte koruze, funt kaše in tri funte krompirja; toliko prispeva sleherni kmet. Meščani, ki ne pripadajo kmetškemu sloju niti delavskim strokovnim unijs, prispevajo mesečno po tri funte žita od deleža, katerega dobijo na svoje nakaznice iz vladnih zalog.

Francoski delavci so naložili vlak z raznimi živili in ta vlak je že na poti v Stettin, kjer bodo preložili živila na parnik. Na poti v Sovjetsko Rusijo je osem parnikov naloženih z raznimi živili, kot dar drugih inozemskih delavcev. 25. maja je zapustil londonsko pristanišče parnik naložen z živili, katere so kupili avstralski delavci. V kratkem bo zapustil Marseilles parnik z živili, drugi parnik je že naložen v Kristijaniji in eden v Stettinu.

Resnica.

Na občnem zboru starinov, ki hočejo imeti posebno organizacijo, čeprav pravijo, da hočejo delati po našem programu — je izjavil g. Kocmur, glede našega članka o ljubljanskih občinskih volitvah, da je postal »Naprej« čez noč iz Savla Pavel, ker je z a č e l napadati demokrate. Kako grdo je to podtikanje! Pri ljudeh, o katerih vemo, da so čitali »Ljudski Glas« tudi lani, predno se je združil z »Naprejem«, moramo tako govorjenje imenovati — laž.

Da spozna ljudstvo resnico, ponatisujemo tu članek, ki ga je strankino tajništvo o istem predmetu objavilo že lani 19. oktobra v »Ljudskem Glasu«, ker takrat »Napreja« še ni imelo v rokah. Glas si se:

Volilna geometrija se je imenovala v stari Avstriji tista goljufija, s katero je vladajoča klika okradala ljudstvo za njegove pravice. Tudi Slovenci smo čutili. Razrezali so nas tako na volilne okraje, da se je čimveč naših glasov zgubilo. Tako dela vladajoča klika tudi v Jugoslaviji. Novi volilni red za občine so predložili v taki obliki, da upajo zatreti opozicijo: Proporcni sistem naj velja samo za polovico mandatov, drugo polovico dobi pa kot nameček tista stranka, ki je dobila največ glasov.

Ta način ima nekaj prav dobrega na sebi, to namreč, da bo večinska stranka v občinskem odboru lahko delala po svojem načrtu, ne da bi bila odvisna od druge, kako se je jima godilo. In res: spoznala je tedaj svoja dva sina in na njuno prošnjo je zapustila osle, in pričela molziti krave, ki sta jih otroka gonila pred seboj. Osli so se zvečer povrnili brez pastirice v nasebino, in ljudje so povpraševali, kje da je oslovska ženska, kajti tako so jo bili nazvali.

Drugo jutro so jo videli v novi obleki, in vsi so povpraševali, če se nista morda vrnila njenadva otroka, ki ju je vendar usmrtila in požrla. Ko jo je njen mož zagledal, jo je hotel ubiti. Toda oba vojaka sta ga zadržala in zaprosila naj skliče vse moške nasebine skupaj, češ, da jima imata veliko povedati.

Vsi so se zbrali in iz pripovedovanja so izvedeli, da sta oba vojaka sinova starega moža. Stari je hotel tedaj hudobno ženo, ki je mater otrok po krivem obdolžila, ubiti, toda na prošnjo otrok, ji je dal isto delo, ki ga je prej opravljal njuna mati. Pognali so ju iz nasebine in tako je morala do konca svojega življenja pastiti in skrbeti za osle.

A. C.

gih strank, in da bo nosila tudi odgovornost za vse občinsko gospodarstvo. Manjšinske stranke naj pa imajo samo toliko zastopstva, da lahko nadzirajo. Seveda mnogokrat bo večinska stranka imela prav neznatno večino, recimo samo 1% glasov, na primer: Izvoliti je treba 32 odbornikov. Volitev bi se udeležilo 6 strank, ki bi od oddanih glasov dobile po vrsti 20, 19, 17, 16, 15 in 13%. Prva stranka bi dobila 20%, torej eno petino glasov, odbornikov bi pa dobila najprej polovico vseh, to je 16, zato, ker ima relativno večino, razen tega pa se od druge polovice po proporcju 3, torej skupaj 19 odbornikov, druge stranke pa po vrsti 3, 3, 3, 2 in 2 odbornika. Vseh pet drugih strank skupaj bi imelo torej le 13 odbornikov, čeprav so dobile skupaj 80% glasov.

Gotovo se zdi to krivično vsakemu, vendar je tudi tak volilni red pravičen, če bi veljal za vse občine enako. Zdaj vladajoča stranka je pa ta red predlagala smo za tiste občine, v katerih računa na to, da bo najmočnejša, to je za občine nad 10.000 prebivalcev, v katerih ima celo vrsto uradništva in drugih odvisnih ljudi, ki računa nanje, v manjših občinah pa naj velja navaden proporc kakor pri zadnjih volitvah, tam ve, da vladna stranka ne bo najmočnejša, zato tam ne mara dati najmočnejši stranki take moči v roke.

Delavno ljudstvo! Spoznaj že enkrat, da boš doseglo proti taki pristranski vladi uspeh le takrat, če se ne daš cepiti na strančice, če se zediniš v veliko stranko vsega delavnega ljudstva. V vseh velikih in malih občinah lahko dosežeš, da boš najmočnejša stranka, če se združiš — samo da bo treba pravočasno misliti na združitev! Naj bi ne bilo nikjer nikogar, ne z leve, ne z desne, ki bi ne razumel, da je ta volilni red tak samo zato, ker vlada računa na to, da je delavstvo razkrojeno v štirih strankah.

Zmagal bo pametnejši in pridnejši. Zato premišlujte in delajte! Zedinite se!

Politične vesti.

+ **Sumljiv je sporazum med Italijo in Jugoslavijo.** Na seji ministrskega sveta v petek, 2. t. m. je poročal minister Krsteli o sporazumu med Italijo in Jugoslavijo. Prebral je besedilo sporazuma, iz katerega je razvidno, da je čisto navadna revizijska rapalske pogodbe, čeprav so vladni časopisi pisali na dolgo in široko o sporazumu, ki pomenja za nas veliko zmago zaradi uspešne intervencije Lloyda Georgeja. Naša delegacija ni samo dopustila predvsem v vprašanju Zadra, temveč tudi glede baroške luke. Ves sporazum je izdelan naravnost v prid Italije. V Beogradu, kjer so škandali na dnevnem redu, se že povprašujejo, kdo je zopet prav mastno zaslužil pri »glihanju« izvršitve rapalske pogodbe. V begrajskih krogih že onažajo med radikali in demokrati tiha očitania. Politično ozračje smrdi zelo sumljivo, toda Beogradu ne bo škodoval, ker ga je že navajen.

+ **Milijsko dolarsko posojilo** je dvignilo v Beogradu obilo prahu, tako da se je javnost kmalu prepričala, da nekaj ni v redu. Akcija za milijsko posojilo je izšla od sina ministrskega predsednika, Rade Pašića. Ta je z vsem močmi deloval na to, da bi sprejela vlada Krassovo ponudbo. Skupina okrog Rade Pašića je s svojim pohlepom po provizijah tako občutno rušila ugled naše države v inozemstvu, da so sklenili opozicionalni po-

slanci po poročilih iz Beograda interpetirati o tej zadevi v narodni skupščini. Kakor smo že poročali, je dala vlada vsem ponudnikom odlog sedmih dni, tekom katerih je premišljevala o stavljenih ponudbah. Na seji ministrskega sveta 21. m. m. so pa sklenili, da bo podpisal finančni minister definitivno pogodbo o posojilu z Blerovo skupino. O tem posojilu bomo še poročali, ker ni izključeno, da nam bodo poročali o imenitnih provizijah, ki so jih zaslužile gotove »odlične« osebnosti.

+ **Koliko je stala jugoslovanska delegacija v Genovi.** Te dni so zaključili račun begrajske delegacije na genovski konferenci. Iz tega računa posnemamo, da je stala naše državljane jugoslovanska delegacija samo 5.395.735 francoskih frankov, kar znese v kronah ravno 135 milijonov kron. Tedaj nas je oškodovala delegacija za to »malenkostno« vsotico, poleg te pa še občutno moralno. Poleg drugih nerodnosti, ki jo je zakrivila naša delegacija, spada sem tudi nesrečni sporazum med Italijo in Jugoslavijo. Da smo se obnašali kot ponižni hlapci Francije, nam seveda ni potreba menda še posebej podčrtavati. »Bog nas obvaruj takih delegacij!« vzdihujejo že sedaj ubogi davkoplačevalci, ki bodo delali obupne obraze, ko bodo morali segati v žep in plačevati polomije naših državnikov z različnimi davki.

+ **Fašistovska divljanja v gornji Italiji.** Laški fašisti so se polastili mesta Bolgne, v katerem neomejeno gospodarijo. Oblasti seveda z njimi simpatizirajo. V mestu se je dosegel zbralo že okoli 10 timestu se je preganjal vladne čete soč fašistov, ki so pregnali vladne čete iz državnih vojašnic, tako, da morajo taboriti po javnih trgih. Fašisti postavljajo na cesti barikade za eventualni nastop vojaštva, ki pa se drži pasivno. Fašisti so stopili v akcijo v vsej zgornji Italiji. Tako n. pr. so v Turinu uničili celo dnevno izdajo »Stampe« in vozove, ki so peljali list na pošto, to pa zaradi tega, ker je prejšnji dan ostro obsodila njihova divjaška početja. V San Vitale di Reno so naskočili z bombami tvornico za izdelovanje kmetijskih strojev, v Sassu so zavezali dva socialistična konsuma, v Cremoni in Mantovi delavske dome, katerih notranjščino so skoro popolnoma razdejali. Podobna poročila pa prihajajo iz vseh krajev. Fašisti hočejo s svojim divljanjem odvrti pozornost od delavskih stavk, ki so na dnevnem redu in obenem kolikor mogoče škodovati socialističnim zvezam. Reakcionarna vlada jih skriva podpira, ker ve dobro, da ji je mogoče ribariti prav posebno še v kalnih nacionalističnih vodah. Delavci se teh vladnih trikov ne vedojo, zato pa so mirni. Pred dnevi so se razbila pogajanja med delavci in delodajalci kovinske industrije in tako so delavci proglasili kovinarsko stavko nad celo Lombardijo. Vsled kritičnih zapletov računajo z vladno krizo.

+ **Zračni promet** so otvorili v zadnjem času Nemci in Rusi med Berlinom in Moskvo, v svrhu obojestranskih hitrih informacij predvsem političnega značaja. S prvim junijem pa so otvorili tudi Angleži in Francozi med Londonom in Parizom. V bližnji bodočnosti bodo zrakoplovi najbrž popolnoma nadomeščali železnice. V Ameriki, ki posebno slovi po svoji civilizaciji, so namreč že davno uvedli zračno pošto in prevažanje potnikov iz kraja v kraj.

+ **Napredovanje socialistične stranke na Madžarskem.** Po dosedanjih volilnih rezultatih je izšla iz volitev kot najmočnejša opozicionalna stranka. sociali-

slična. Socialistične stranke napredujejo v vseh državah, kar je čisto naravno. Ljudje se otrešajo voine psihoze in prihajajo do spoznanja, da pripada bodočnost socialističnim strankam, ki se še najbolj uspešno bore proti obstoječemu kapitalizmu uspešno bore proti obstoječemu kapitalističnemu družabnemu redu.

— **Pred internacionalno socialistično konferenco v Haagu.** Pred kratkim se je vršila v Berlinu konferenca socialističnih strank iz Anglije, Francije in Belgije, ki so sklenile sklicati socialistično internacionalno konferenco, in sicer v Haagu v istem času, ko bode zborovala tu konferenca »strokovnjakov«, ki nadaljuje svoje genovsko delovanje. Ta socialistična konferenca bo ob tej priliki obravnavala tudi vprašanje preprečenja bodočih vojn.

Iz organizacije stanovanjskih najemnikov.

Celjsko delavstvo je spoznalo potrebo take organizacije ter jo meseca novembra l. l. tudi ustanovilo. V organizacijo so pristopili brez razlike političnega mišljenja obrtniki, trgovci in delavci, torej tudi brez razlike stanu. 16. aprila t. l. se je vršil občni zbor, na katerem so bili v odbor istotako izvoljeni člani raznih prepričani in slojev.

G. profesor Mravljak pa je sklical pripravljani občni zbor druge slične organizacije, katerega so se udeležili povsod člani že obstoječe organizacije. Gospodje so bili mnjenja, da je prva organizacija socialistična. Ko so se prepričali, da to ni točno, so sklenili vstopiti v obstoječo organizacijo pod pogojem, da se skliče izredni občni zbor ter da pridejo v odbor tudi javni nameščenci. Temu je bilo ugodeno. V sredo, 29. maja se je vršil izredni občni zbor, na katerem so bili nameščenci trije odborniki z javnimi nameščenci. Spremenile so se tudi spornosti nekatere točke v pravilniku. Predsednik Koren je govoril o pomenu in nalogah tega društva, o položaju najemnikov vobče in o naredbah za najemniško zaščito. Predlagal je dve resoluciji, ki sta bili soglasno sprejeti.

Prva resolucija se glasi:
Člani društva odločno protestirajo proti nameravani opustitvi zaščite najemnikov. V vojnem času so prišli državniiki v vseh državah do prepričanja, da se stanovanje ne obravnava kot navadno blago, katero bi naj služilo zasebnemu kapitalu v spekulativne svrhe, ker se šteje k neizogibnim potrebščinam človekovim. Zaradit tega so zaščitili najemnike. Če je bilo kdaj potrebno, da se najemnik ščiti, je to v sedanjih težkih časih najbolj potrebno. Ne samo, da se bo v slučaju opustitve zaščite najemnina za več sto odstotkov zvišala, temveč hišni lastniki bodo v veliki meri najemnike enostavno preganjali. — **Zahtevamo, da se za odstranitev stanovanjske bede uredi v celi državi enak progresiven davek, ki se naj uporabi izključno le za zidanje stanovanjskih hiš in se vsako leto razdeli temu primerno brezobrestno v upravo posameznim občinam.** — Odločno protestiramo proti sklepu vlade, da naj določuje reševanje v višini najemnine okrajno sodišče glasom Uradnega lista št. 28 z dne 24. marca 1922, člen 15. — **Zahtevamo, da rešuje o višini najemnine kakor do sedaj pristojna stanovanjska oblast, in sicer v prisotnosti prisodnikov.** — Protestiramo proti postopanju stanovanjske oblasti II. inštanice v Ljubljani, katera večinoma odloke stanovanjskih oblasti I. inštanice v

Celju po enostranskih informacijah razveljavi in s tem dejanjem uspešno delovanje tukajšnje stanovanjske oblasti onemogočuje. — **Nalagamo našim poslanecem, da storijo vse korake in omogočijo zakon za zidanje stanovanjskih hiš, s katerim se zagotovijo sredstva iz uprave fondov tudi za naše kraje.** — **Zahtevamo, da se pravilnik pokrajinske vlade v Ljubljani, s katerim se je navedlo pri najemniških sporih z enomesečnim odpovednim rokom bagatelno postopanje, ukinе in se upostavi prejšnje civilno pravno postopanje.**

Druša resolucija pravi:

Zahtevamo od mestnega župana celjskega večjo brižnost in agilnost v reševanju stanovanjskih zadev. — **Stanovanjska oblast naj z vso strogostjo in v zmislu stanovanjske naredbe gleda na to, da se bo začelo zidati tako, da bo vsaj do zime nekaj stanovanj na razpolago.** — **Zahtevamo, da se sklep občinskega sveta o zidanju stanovanjskih hiš ne zavlačuje. Gleda naj se na to, da bo do zime za vseljevanje strankam na razpolago.**

Pri točki vplitev prisodnika v stanovanjsko oblast je prišlo do burnih spopadov med skupinami. Javni nameščenci so hoteli na vsak način izrazitega demokrata vsiliti za prisodnika v osebi prof. Reicha. Ker so pa videli, da se nahajajo v manjšini, so se po izjavi g. profesorja in dem. obč. svetn. Mravljaka odstranili z grožnjo, da izstopijo iz društva ter si ustanovijo strankarsko društvo. Predsednik sodr. Koren je ugotovil, da ne vidi nobenega vzroka, ki bi naj dal članom (javnim nameščencem) povod, da se demonstrativno odstranijo ter ustanovijo novo organizacijo. Če hočejo ti člani varovati demokratična načela, se morajo tudi pokoravati volji večine. Obstoječa organizacija, ki ni in ne sme biti strankarska, si bi znala varovati vsepovsod svoje pravice ter ne bo dopustila nobenega nasilja. Nato so se soglasno izvolili naslednji prisodniki: za mesto Celje Štefan Lah (namestnik Rudolf Coutič), za Okolico Celje Franc Heisinger (namestnik Alojzij Pongrac).

I. JAVNA TELOVADBA DELAVSKE TELOVADNE JEDNOTE »SVOBODA«, PODRUŽNICA JESENICE IN DELAVSKEGA TELOVADNEGA DRUŠTVA »SLOGA« IZ MARIBORA,

ki se bo vršila na Jesenicah

25. junila 1922.

I. Ob 9. dopoldne sprejem došlih telovadcev »Sloge« na kolodvoru, nato odhod v »Delavski dom« na Savi.

II. Na telovadišču kratak pozdrav gostov, nato skušnja za proste vaje.

JAVNA TELOVADBA.

I. Pozdrav telovadcev.

II. Izvajanje prostih vaj DTJ češkoslovaških za I. delavsko olimpijado v Pragi l. 1921.

a) Moški šolski naraščaj z rdečimi praporci;

b) ženski šolski naraščaj;

c) proste vaje članic;

č) proste vaje članov.

III. Vaje na orodju:

a) Vaje članic »Sloge« na bradli;

b) vaje obrtnega naraščaja »Svobode« na drugu;

c) orodne vaje članov »Sloge« in »Svobode«.

IV. Skupina.

Po javni telovadbi priredi gostil. in stayb-na zadruga domačo zabavo.

Vstopnina: 5 Din. 4 Din in 3 Din.

Igra godba kovinarjev na Jesenicah.

Socializem in vera! Dolgo pričakovana brošura sodr. Zvonimira Bernota je pravkar izšla. Stane broširana 7 Din, vezana 9 Din. Naroča se pri Pokrajinskem tajništvu SSJ, Ljubljana, poštni predal

168. Tisti, ki ho pridejo osebno iskat, jo dobe v Frančiškanski ulici 6, »Učiteljska tiskarna«, l. nadstropje. Vsak sodrug naj si to krasno in zelo poučno knjigo, o kateri bomo še poročali, nabavi.

Dnevne vesti.

Dobili smo še naslednji dopis k našemu utrinku o bogu v vinu, kakor si ga predstavljajo klerikali: En sam utrinek je strgal klerikalcem utrinko z obraza. Utrinek od 23. maja jih je zadel v njihovo gnilobo, odkril je nekoliko njihove »pobeljene grobove«, da je njim samim zasmrdelo. »Slovenec« z 25. maja pravi le, da je taka pisava nevalificirana in si končno želi civilizirane države, da bi tako bogokletno pisavo sodišče kanovale. Zaključni pa: »Ti ljudje pa bodo ob volitvah (!) seveda trdili, da je vera privatna stvar, da oni niso nasprotni veri, da so oni pravzaprav resnični kristjani itd. Takrat jim bo treba pod nos pomoliti te odpadke«. — Gospodje, le počasi! Utrinki in članki, ki jih prinaša »Napreje«, nič ne smrdijo; smrdi vam le iz vaših pobeljenih grobov, ki se čedalje bolj rušijo. Toda končno ste si vi sami sneli krinko. Ej, da! Civilizirane države si želite, pa inkvizicijo, n. pr. tako kakor je bila na Španskem, ko so jo vodili dominikanci, pa je bila državna, da je imela katoliška cerkev čiste roke. Nedolžne ljudi so mučili do smrti, kar so imenovali: auto-da-fé (t. j. dejanje vere). Takrat je bila katoliška cerkev na višku in menili so po samostanih prirejali orgije. A inkvizicije ni več, zato vera peša, pojavljajo se »protiverski« elementi, ki jim nič ne morete: toda »ob volitvah«... »Ob volitvah« je vaše geslo. Jasno je, da vam ni za resnico; vam je »za volitve«, za gospodstvo: vam se hoče države, ki bi preganjala vam nevarne elemente. In za volitve so vam cerkve z oltarji, prižnicami, spovednicami ter — zvonovi; za volitve so vam vaše organizacije; za volitve vam je vse vaše delovanje za šolstvo: to vse z odpadki vred vam bo prav prišlo »ob volitvah«. — Verjemite pa, da vam bodo utrinki — in članki, ki jih prinaša »Napreje« škodili, ker bodo ljudstvo poučili; vas bo pa zadel lasten »smrad«. — Kdor je vas spoznal, ta vas ne b zgrešil, dasi znate svoje barve bolje spreminjati kot pa kameleon. — Delavec, ki nič ne da na vaše otročje cepetanje.

Zdrav policijski režim. Radi pretiranih mesnih cen je policija v Osijeku zaprla več mesarijev. Vse ostale mesarije je to tako splašilo, da so takoj znižali cene mesa.

Ljubljana.

Izlet ljubljanskih kovinarjev na Jesenice, ki bi se moral vršiti na Binkošti 4. t. m. je preložen na 25. t. m.

Protestni shod proti razpustu ljubljanskega občinskega sveta. Včeraj popoldne ob 6. so priredili občinski svetniki zaradi razpusta ljubljanskega občinskega sveta, protestni shod, na katerem so ostro nastopili proti vladnemu nasilju. Govorniki so povdarjali potrebo združenja vseh opozicijskih strank, da bo na ta način za vedno odklenkalo demokratskemu režimu.

Stavka uslužbencev cestne električne železnice. ki bi imela izbruhniti danes (v soboto) opoldne, odpade, ker se je obratno vodstvo uklo-nilo zahtevam uslužbenstva. Povišek za april je bil že izplačan.

Ljubljanski trg. Tržni promet je živahen: blaga ne primanjkuje. Kvaliteta mesa se je dvignila. Goveje meso l. vrste 68 do 70 K, druge vrste 44 do 52 K, teletina 60 K, svinjsko meso l. vrste 86 do 90 K, druge vrste 80 do 86 K, trebušna slanina 100 K, riba in sal 116 do 124 K, mast 120 K, šunka 100 do 120 K kg, prekajeno meso prve vrste 90 K, druge vrste 80 K, koštrun 36 K, jagnje 56 K, kozličevina 60 K. — Mesni izdelki: kg krakovskih klobas 112 K, debrecinskih 112 K, hrenovke, safalade in posebne klobase 100 K, pol prekajene kranske 230 K, suhe 180 K. — Perutnina: majhen piščanec 50 K, kokoš 80 do 110 K, petelin 80 do 90 K, raca 120 do 180 K, domači zajci 20 do 35 K. — Mleko 10 do 11 K leter, surovo maslo 150 K, čajno 200 K, jajce 3.50 do 4 K. — Glede sadja se je letos zopet pričel uvoz iz Italije, kar silno neugodno upliva na cene. Trgovina s sadjem naj se orijentira na domače producente in raje zakasni sezono različnega blaga za eden ali dva tedna. Jugoslavija krše lahko sama vse potrebe z malimi izjemami. Uvožen češnje se plačujejo v nadrobni prodaji 36 do 40 K kg. — Specerija: kava portoriko 208 K, Santos 116 K, Rio 102 K, kristalni sladkor 62 K, v kockah

Vestnik Svobode.

Osrednja knjižnica »Svobode« je sedaj v poletnem času odprta vsako sredo od pol 18. do 20. in vsako soboto od 17. do 20. Knjižnica se nahaja v Židovski ulici 1. I. nadstropje (nad drogerijo Ant. Kanc).

Dobrotnikom Ferialnega saveza! Želeli bi natisniti in javiti svojim članom naslove vseh, ki bi bili pripravljeni prenočiti (ali po mogočnosti nahraniti) onega člana ferialca, ki bi se, potujoč po domovini, obrnil s tako prošnjo nanje. Prosimo vse one, ki bi hoteli postati naši dobrotniki, naj javijo svoje naslove in svoje obljube: Ferialnemu savezu, Beograd, II. muška gimnazija.

UTRINEK.

Ko je vatičanski »jetnik« videl, kako se Francozi in Belgijci repenčijo v Genovi kakor petelin na gomili gnoj za nacijske nacionalizirane inozemske lastnine v Rusiji, je tudi njemu zrasel greben in poslal je noto v Genovo z zahtevo, da ruska vlada povrne katoliški cerkvi v Rusiji zaplenjena posestva. — Toda papež je slabo natelet. Lisičji Lloyd George je hitro povedal bratom diplomatom svete antante, da papeževa nota ne spada na konferenco. Opozoril je petelinaste Francoze, da Rusija ni bila prva, ki je zaplenila posestva katoliške cerkve; če bodo zavezniki poslušali papeža in zahtevali, da sovjeti vpostavijo zaplenjeno imetje katoliških cerkev v Rusiji, se lahko Čičerin obrne in vpraša zaveznike: Kdaj ste pa vi vrnili vse tisto, kar ste vzeli papežu in njegovi cerkvi? — Dobra poteza! Anglija je ob času reformacije zaplenila vso lastnino katoliške cerkve na svojih tleh; isto je storila Francija dvakrat, prvič ob času svoje revolucije in drugič pred nekaj leti, ko je bila ločena cerkev od države. Italija je vzela papežu Rim! Zakaj papež ne zahteva Rima? Zakaj ne zahteva, kar sta mu vzeli Francija in Anglija?

Gospodarstvo.

— **Žitni trg.** (Novi Sad, 1. junija.) Kilo-gram pšenice velja 3.88—3.90 Din, kg koruze 3.05—3.10 Din, kg moke (št. 0) 5.50—5.62 Din. Dovozi slabi povpraševanje živalno.

— **Denarni trg.** (Zagreb, 2. junija.) Ameriški dolar velja 69 Din, nemška marka 0.27 Din, italijanska lira 3.65 Din.

— **Za prehrano pasivnih krajev v Sloveniji** je odobrila centralna vlada na predlog pokrajinske uprave 2 milijona dinarjev, kot obratni kapital v svrhu nabave živil. Ubožnim slojem se bodo oddajala živila kolikor bo to mogoče po nižjih cenah, a izjemoma celo brezplačno. Vsa ta pomožna akcija, ki stoji pod neposrednim nadzorstvom pokrajinske uprave, se bo čimprej izvedla.

— **Davek na poslovni promet.** V uradnem listu izide te dni razglas finančne delegacije, ki zadeva izvršitev zakona o davku na poslovni promet. Ker je razglas važen, opozarjamo nanj prizadete kroge, da se točno ravna po izdanih navodilih in stem varujejo svoje pravice, predvsem pravico pritožbe.

Poslano.*

Izjava.

Iz časopisnih poročil sem zvedel, da me je gosp. Čiro Kamenarović, glavni ravnatelj »Jadranske banke«, napadel na zboru delničarjev dne 28. maja t. l. trdeč, da spadam med elemente, ki so »napovedali Jadranski banki boj. identifikujoč sebe z neko politično stranko, ker jim ni ugodila na njih intervencije« ter da sem Jadranski banki predlagal »ustanovitev trgovske družbe à trois, potom katere naj se z ene strani izkorišča državno posestvo Belje s cenanim nakupom proizvodov, z druge strani pa socialistične organizacije v Sloveniji s kupovanjem teh istih.«

Izjavljam, da si je oboje gosp. Kamenarović izmislil in da je oboje neresnično. Nisem nikdar napovedal boja Jadranski banki, ker mi Jadranska banka ni nikdar ničesar zakrivila — nasprotno, ona i pod sedanjim vodstvom finansira, seve v veliko večji meri, vse one gospodarske zavode, za koje sem svojedobno pri nji pod Kamenarovićevim prednikom

zaprosil in dobil kredite. Ako sem vstopil v finančno grupo Slavenske banke, to vendar ne znači napovedati boja Jadranski. Če je pojmovanje g. Kamenarovića takšno — onda, z Bogom! — Nikdar nisem niti mislil na kako ustanovitev trgovske družbe za eksploatacijo Belja, tem manj predložil Jadranski banki, da se ustanovi takšna trgovska družba.

Naprosil sem gosp. dr. Majarona, odvetnika v Ljubljani, da vložijo tožbo tožbo proti g. Kamenaroviću zbog klevete. Pred sodiščem se bo izkazalo, da je gospod Jadranske banke gosp. Kamenarović o meni namenoma govoril neresnico in me grdo obrekoval.

Spravljati mene v zvezo z demokratsko stranko, s kojo nisem imel in seve tudi nimam nikakršnih stikov, je seve stvar posebnega namena in okusa. Do sedaj sem bil samo v eni politični stranki organiziran in to v soc. demokratski in če sem odšel iz Slovenije v Baranjo ter odložil politične funkcije in stopil iz političnega vrvenja, nisem s tem oblekel kože drugega drugega strankarja. Gosp. Kamenarović to ve, ali i tu je govoril neresnico in obrekoval svojega bližnjega.

Gosp. Kamenarović je s svojim ekspozicijem hotel pogoditi nekaj, kar ni pogodil. Ogromne vsote je izdal, da so razni listi prinesli njegove klevete — tako je samo enemu belgrajskemu listu plačal 80.000 kron za priobčenje. Čemu vse to — ako je zastopnik resnice in pravice?

Bil sem mnogo napadan v svojem življenju, ali lažnjivi napadi so se sami od sebe odbili — isto bo doznal g. Kamenarović na svoji koži.

L a k (Baranja), 30. maja 1922.

Ant. Kristan i. r.

* Za vsebino tega spisa odgovarja naše uredništvo samo v kolikor zahteva zakon.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

LEPOTA

kožo, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumno nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najbolje blago, najfiniješe „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 120 K.

„ELSA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, solčne pege, zajedance, nabore, i. t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i. t. d. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 80 K.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi.

RAZNO: Lilijno mleko 24 K; Brkomaz 10 K; najfiniješe Hega-puder Dr. Klugera v velikih originalnih škatuljah 40 K; najfiniješe Hega zobni prašek v patent škatuljah 40 K; puder za gospe v vrečicah 8 K; zobni prašek v škatuljah 12 K; v vrečicah 8 K; Sachet dišava za perilo 12 K; Schampoon za lase 8 K; rumenilo 12 listkov 48 K; najfiniješe parfum po 48 in 60 K; Močna voda za lase 80 K. Za to razne predmete se zamot in poštnina posebej računa.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja Elsatrž št. 252. Hrvaško.

64 K, riž I. vrste 38 K, druge vrste 26 K, namizno olje 96 K liter, jedilno 84 K, cel poper 88 K, mlet 96 K, paprika tretje vrste 85 K, sladka paprika 160 K, testenine prve vrste 44 kron, druge 40 K. — Moka št. 0 25 K, kaša 20 kron, ješprenj 24 K, otrobi 12 K, koruzna moka 17 K, koruzni zdrob 19 K, pšeničen zdrob 18 kron, ajdova moka prve vrste 32 K, druga 26 kron, oves 13.50 K, koruza 12 K, fižol ribenčan 14.50 K, prepelica 17.50, leča 44 K. — Cene zelenjave niso primerne, ker manjka trgu izdatne konkurence. Trg za divjačino in ribe je neznačen, ker ni organizirana dobava blaga.

Gradbeno podjetje in tehniško pisarno sta otvorila Ing. Alojz Hrovat in Ing. Albin Černe, avtorizirana civilna inženjerja v Ljubljani, Krekov trg 10/I.

Automobilna prometna d. d. v Ljubljani nanašanja cenj, občinstvu da otvori v soboto dne 3. junija redni avtomobilni promet na progi Lesce-Bled, ter opozarja, da bo redna zveza k prihodu in odhodu vsakega osebnega vlaka s postaje Lesce.

Osrednje društvo trg. nastavlencev za Slovenijo v Ljubljani ima redne sestanke in seje vsak torek in petek od pol 8. dalje v posebni sobi v gostilni pri Levu na Gosposvetski cesti št. 16. Vsi tov., ki žele pristopiti ali plačati članarino ozir. dobiti kakršnekoli informacije naj se ob tem času izglase v navedenem lokalu. Vse dopise je naslovljati na Osrednje društvo trg. nastavlencev Sp. Šiška, Zibertova ulica št. 269. — Odbor.

Puccinileva noviteta v operi. Danes v soboto se vprizori v opernem gledališču prvkrat najnovejšo Puccinilevo operno delo »Triptychon«, sestoječe iz treh enodejank in sicer »Plašč«, »Sestra Angelika« in »Gianni Schicchi«. V glavnih vlogah nastopijo skoro vse naše najboljše operne moči, Režirer in dirigira g. Rukavina.

Iz stranke.

Po sklepu pokrajinskega odbora SSJ naznanjamo vsem sodrugom, da poslanca Josip Kopač in Filip Kisovar nista več člana naše stranke. Pokrajinski odbor ju je izključil, ker se nista ravnala po sklepih.

Ker nista več člana, bi pravzaprav tudi ne mogla več biti socialistična poslanca. Toda, čeprav ima stranka od obeh izjavo, da odložitata mandat v tem slučaju, imata po meščanski morali pravico, to izjavo preklicati, zato stranka teh izjav sploh ne bo porabila. Vsak naj se sam odloči po svoji morali. Če bo ta morala meščanska, bo to za stranke organizacije dokaz, da morajo bolj paziti pri izbiranju kandidatov, ki morajo imeti socialistično moralno, pa ne le v govorjenih in pisanih besedah, temveč tudi v dejanjih.

V Ljubljani, 31. maja 1922.

Pokrajinsko načelstvo SSJ.

Po sklepu pokrajinskega načelstva z 31. maja objavljamo, da gg. Ivan Kocmur, dr. Perič, dr. Jelenec in še nekateri manj znani bivši sodrugji niso člani naše stranke, čeprav izdajo te dni nov tednik »Zarjo«, ki se bo po krivici imenoval socialističnega prav tako, kakor se naši liberalci po krivici imenujejo demokrate.

V Ljubljani, 1. junija 1922.

Pokrajinsko tajništvo SSJ.

LJUBLJANSKI SODRUGI POZORI!

V sredo 7. t. m. ob pol 8. zvečer se bo vršil v Salonu restavracije »Novi svet«, Gosposvetska cesta sestanek članov krajevnih političnih organizacij SSJ v Ljubljani in krajevnih političnih organizacij SSJ v Šiški. — Vstop je dovoljen le z izkaznico.

Ker je dnevni red tega sestanka izredne važnosti, vabimo člane in članice obeh organizacij, da se sestanka zanesljivo in točno udeležijo. — Odbor kraj. pol. org. SSJ, Ljubljana-Šiška.

Iz strok. gibanja.

Seja ožjega odbora Strokovne komisije za Slovenijo se bo vršila v soboto 3. junija t. l. ob 6. zvečer v pisarni Strokovne komisije. — Tajništvo.

Morska trava za modroce

Zahvala.

Podpisana zadruga se tem
potom javno zahvaljuje požar-
nim brambam Trebnje, Po-
nikve, Mirnapeč, Velika Loka
in Mirna za njihovo nadvse
požrtvovalno pomoč o priliki
požara na žagi v Trebnjem.

Ljubljana, dne 1. junija 1922.

Gospodarska zveza t. z. z. o. z. v Ljubljani.

v vsaki množini se dobi naj-
ceneje pri **SEVER & KOMP.**,
Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Opekarskega dela vešče družine

se sprejemajo za trajno delo
pri akordni plači, prostem stano-
vanju, razsvetljavi in kurjavi v
opekarni Lajterspergu pri
Mariboru.

KRAJEVNI REPERTORIJ ZA SLOVENIJO

izide v prihodnjih dnevih.

Isti obsega vse kraje v Sloveniji in Prekmurju z dodatkom
slovensko-nemško-madžarskim besedilom krajev. Ker naklada ni
visoka, prosimo, da nam vsi zainteresirani takoj javijo svoja na-
ročila, ker pozneje knjige ne bo več dobiti. Cena knjige je 40 Din.

Uredništvo „Adresarja za Slovenijo“ v Ljubljani, Sodna ulica 5.

HRANO

izborno in tečno ter po nizki ceni nudi
vsakemu gostilna pri „KORLNU“ (prej
Petan); toči tudi vedno pristna vina.

JOSIPINA CIGLER, Gosposvetska cesta 66, poleg SK. ILIRIJA.

Več spretnih

mizarских pomočnikov

vajenih boljših del, sprejme tvrdka A. Rojina & Komp., Ljub-
ljana, Slomškova ulica 16, Kolodvorska ulica 8.

Za večjo industrijo v Slavoniji

iščemo

2 izprašana strojevodji

za ozkotirno progo, mlajša in neoženjena po možnosti za takoj.
Plača K 2000 mesečno, od vsakega vagona K 1'50, od 4 vlakov
K 20 in od 5 vlakov K 50 reparaturne doklade v delavnik in
nedeljo, ki se plačajo na uro. Razven tega dobi vsak še 20 kg bele,
20 kg koruzne moke, 5 kg slanine, 5 kg graha in 2 kg soli;
kuhinjo plača tvrdka. Stanovanje, razsvetljava, drva in nekaj zemlje
brezplačno. Potne stroške plača tvrdka. Naslov v upravi „Naprej-a“.

Za

2 dečka in 1 deklico

(7-13 let)

iščem popolne oskrbe. Ponudbe
pod „Moderna vzgoja“ na upravo
„Napreja“.

URADNIK

s splošno izobrazbo se sprejme.
Plača dobra. — Prednost ima
organiziran socialist, ki pri-
znava progresivni davek. Po-
nudbe sprejme Uprava „Napreja“.

Pridobivajte naročnike!

Ne pozabite, da je pri

vinu, čaju in kavi najboljši

KEKS

K. Vidic, Jesenice, Gorenjsko

Krojaški salon moških in ženskih oblek

Vladimir V. Marica

Kragujevac, Glavna ulica št. 48

išče

spretnega krojača

za moške in ženske obleke. Plača po pogodbi in zmož-
nosti. Ponudbe s spričevali naj se pošljejo na gornji naslov naj-
pozneje do 25. junija 1922.

Kruh in pecivo vseh vrst

najboljše kakovosti peče

I. delavska pekarna

v Ljubljani, Kolezijska ulica 4

in ga oddaja

v Ljubljani in okolici v onih prodajalnah, ki so
označene s tozadevnimi napisi.

Prvovrstna

PUCH-KOLESA

pnevmatike in vse potrebščine

kupite najceneje pri tvrdki

IGN. VOK,

špecialna trgovina šivalnih
strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Galalit

Koščeni

Biserni

Gumbi

Prvovrstni. Brez konkurence.

Tovarna za gumbе, Slov. Bistrica.

Dobra gospodinja skrbi, da ima njena hiša pri najmanjših izdatkih vseeno snežnobelo perilo. Zato uporablja le milo z znamko, **Gazela**.

RUPERT JEGLITSCH **FRANZ FRANGESCHA** NASLEDNIK
trgovina železnine in zaloga ribarskega orodja
Gosposka ulica 11. **MARIBOR** Gosposka ulica 11.

Stavbeni material

imata v zalogi ter prodajata po sledečih najnižjih cenah:

strešna lepenka	od K 205 do K 290
izolir plošče	K 70—
vatproof	K 12:50
karbolineum	K 16:50
drvoement	K 15:50

etc. etc. — Pri večjem naročilu popust cene.

Kosta Novakovič in drug,
veletrgovina s stavbenim materialom, Ljubljana,
Miklošičeva cesta 13.

Klobuke in slamnike

vseh vrst od preprostih do najfinejših dobite vedno v tovarni za slamnike in klobuke

FRANJO CERAR,
v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. V Ljubljani se sprejemajo pri tvrdki Kovačević i Teršan v Prešernovi ulici 5, kjer so tudi vsi vzorci vedno na razpolago.

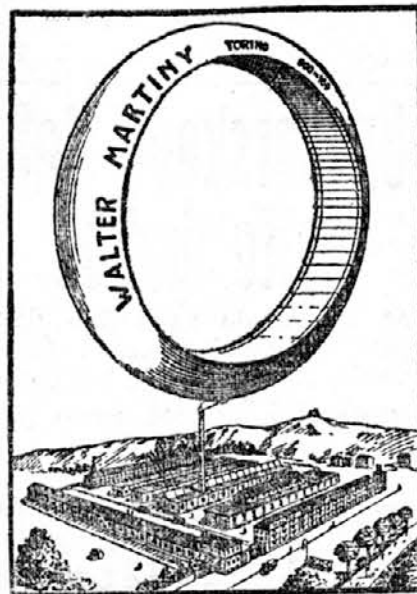
Vozniki: Pozor!

Po 10 do 30 kron se vam plača za voz smeti, šute, pepela, gramoza ali drugega materiala za zasipanje, če ga pripeljete na posestvo Cesta v mestni log št. 15. Oglasite in dogovorite se ravnotam v pisarni.

Modni salon
K. Stadler,
Sv. Petra cesta 23-I.

priporoča veliko zalogo **damskih in moških slamnikov** kakor tudi športnih **čepic** od najcenejše do najfinejše kvalitete (original dunajski).

Istotam se sprejemajo **slamniki v beljenje, preoblikovanje, barvanje in kinčanje.**

CENTRALA: Ljubljana, Rimska cesta 2.
Telefon št. 588.

Podružnice:

Ljubljana,
Dunajska cesta 20,
tel. št. 470.

Maribor,
Jurčičeva ulica 9,
tel. št. 133.

Beograd,
Knez Mihajlova
ulica 3.

M. Kuštrin,

Tehnični, elektro-tehnični in
gumijevi predmeti vseh vrst
na drobno in debelo.

Glavno zastopstvo polnih
gumijevih obročev za to-
vorne automobile tovarne
Walter Martiny, Torino.

Hydraulična stiskalnica za
montiranje gumijevih obro-
čev v centrali, Ljubljana,
Rimska cesta 2. Prevozno
podjetje za prevoz blaga
celih vagonov na vse kraje,
za kar je na razpolago
10 tovornih avtomobilov.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
prodaja

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja
in razpečava

**Ia čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog in črni premog.**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15-II.

JADRANSKA BANKA - BEOGRAD

Delniška glavica: Din. 30,000.000.

Rezerve: Din. 15,000.000.

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Sibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: **JADRANSKA.**

Afilirani zavod:

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street.

New York City.